

Η

ΕΝΙΑΙΑ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

3^ο ΚΛΙΜΑΚΙΟ

Συνήλθε στις 10.11.2023 με την εξής σύνθεση: Ιωάννης Λαμπρόπουλος, Πρόεδρος, Αγγελική Πουλοπούλου, Εισηγήτρια και Βικτωρία Πισμύρη, Μέλη.

Για να εξετάσει την από 4-10-2023 προδικαστική προσφυγή με Γενικό Αριθμό Κατάθεσης (ΓΑΚ) ΕΑΔΗΣΥ 1522/6-10-2023 του Α. Χ. του ... (εφεξής ο «προσφεύγων») που εδρεύει στην

Κατά του Γενικού Νοσοκομείου ... (εφεξής η «Αναθέτουσα Αρχή»), όπως εκπροσωπείται νόμιμα.

Με την προδικαστική προσφυγή, ο προσφεύγων αιτείται την ακύρωση: 1) του Αποσπάσματος Πρακτικών της .../6-9-2023 Έκτακτης Συνεδρίασης του Διοικητικού Συμβουλίου της Αναθέτουσας Αρχής (Θέμα ...- ΑΔΑ: ..), καθώς και των ενσωματωμένων σε αυτό οικείων Πρακτικών της Επιτροπής Αξιολόγησης, και 2) του Αποσπάσματος Πρακτικών της 23ης/20-09-2023 Τακτικής Συνεδρίασης του ίδιου ως άνω οργάνου (ΘΕΜΑ ...- (ΑΔΑ: ...), καθώς και των ενσωματωμένων σε αυτό οικείων Πρακτικών της Επιτροπής Αξιολόγησης, καθ' ό μέρος α) αποφασίστηκε η απόρριψη της οικονομικής του προσφοράς και β) έγινε δεκτή η προσφορά και ορίστηκε ανάδοχος του έργου η εταιρία «Ρ. Ν.....ΕΠΕ».

Η συζήτηση άρχισε, αφού άκουσε την Εισηγήτρια Αγγελική Πουλοπούλου

Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα

Σκέφτηκε κατά το Νόμο

Αριθμός απόφασης : 1774/2023

1. Επειδή, για την άσκηση της προσφυγής, έχει καταβληθεί το νόμιμο παράβολο, σύμφωνα με τα άρθρα 363 του Ν. 4412/2016 και 5 του Π.Δ. 39/2017, ποσού 1.630 ευρώ (βλ. ηλεκτρονικό παράβολο με κωδικό και την εκτύπωση από τη σελίδα της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων του Υπουργείου Οικονομικών με την ένδειξη «ΔΕΣΜΕΥΜΕΝΟ»).

2. Επειδή, με την Διακήρυξη με αρ. .../2023 της Αναθέτουσας Αρχής προκηρύχθηκε ανοικτός, διεθνής, ηλεκτρονικός διαγωνισμός με αντικείμενο την ανάδειξη αναδόχου για την παροχή υπηρεσιών καθαρισμού στους χώρους του Γ.Ν. ..., του Κέντρου Ψυχικής ... και του Κέντρου Φυσικής Ιατρικής και Αποκατάστασης ... με έδρα την ... για ένα (1) έτος με δικαίωμα παράτασης ενός (1) έτους, προϋπολογισθείσας δαπάνης 325.807,00€ χωρίς φπα (με την προαίρεση 651.612,90 ευρώ χωρίς ΦΠΑ 24%) με κριτήριο ανάθεσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά με βάση την τιμή, που αναρτήθηκε στη διαδικτυακή πύλη του ΕΣΗΔΗΣ, όπου έλαβε συστημικό αριθμό

3. Επειδή, ο ένδικος διαγωνισμός, ως εκ του αντικειμένου του και της προϋπολογισθείσας δαπάνης, εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του Ν. 4412/2016 (Α' 147) και η ένδικη διαφορά διέπεται από τις διατάξεις του Βιβλίου IV αυτού, περί έννομης προστασίας κατά τη σύναψη δημοσίων συμβάσεων.

4. Επειδή, η προσβαλλόμενη κοινοποιήθηκε στις 25.9.2023, μέσω της λειτουργικότητας «Επικοινωνία», η δε υπό κρίση προδικαστική προσφυγή ασκήθηκε εμπροθέσμως στις 4.10.2023, ομοίως μέσω της λειτουργικότητας «Επικοινωνία» του ΕΣΗΔΗΣ, με τη χρήση του τυποποιημένου εντύπου του Παραρτήματος Ι του π.δ. 39/2017. Ο προσφεύγων μετ' εννόμου συμφέροντος βάλλει κατά της προσβαλλόμενης, καθώς είχε υποβάλει προσφορά που απερρίφθη, επιδιώκει, δε, περαιτέρω, ως μη οριστικώς αποκλεισθείς, την ακύρωσή της, κατά το μέρος που ενέκρινε την προσφορά του αναδόχου.

5. Επειδή, στο άρθρο 365 παρ. 1 του ν. 4412/2016 ορίζεται ότι η αναθέτουσα αρχή διαβιβάζει, το αργότερο εντός δεκαπέντε (15) ημερών από την ημέρα κατάθεσης της προδικαστικής προσφυγής, μαζί με τον πλήρη

φάκελο της υπόθεσης και τις απόψεις της επί της προσφυγής, στις οποίες μπορεί να συμπεριλάβει και αρχική ή συμπληρωματική αιτιολογία της προσβαλλόμενης πράξης. Στην ίδια παράγραφο ορίζεται, περαιτέρω, ότι οποιοδήποτε από τα μέρη δύναται να καταθέσει συμπληρωματικό υπόμνημα εντός πέντε (5) ημερών από την κοινοποίηση των απόψεων της αναθέτουσας αρχής. Στην παράγραφο 8 του ίδιου άρθρου ορίζεται ρητώς ότι όλες οι προθεσμίες του άρθρου αυτού είναι αποκλειστικές. Από το συνδυασμό των διατάξεων αυτών συνάγεται ότι οι ως άνω προθεσμίες χαρακτηρίζονται από τις ίδιες τις εν λόγω διατάξεις ως αποκλειστικές, γιατί, ακριβώς, εξυπηρετούν την ανάγκη της έγκαιρης προσκόμισης ενώπιον της ΕΑΔΗΣΥ του συνόλου των στοιχείων του φακέλου της υπόθεσης, με τα εκατέρωθεν προβαλλόμενα, ώστε να καθίσταται δυνατή εντός των, επίσης, αποκλειστικών προθεσμιών, τόσο η συζήτηση της υπόθεσης σε σαράντα (40) ημέρες, κατ' απώτατο όριο, από την κατάθεση της προδικαστικής προσφυγής, όπως ορίζεται στην παράγραφο 4 του ίδιου ως άνω άρθρου, όσο και η έκδοση απόφασης εντός είκοσι (20) ημερών από τη συζήτηση της προσφυγής, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 367 παρ. 1 του ίδιου ν. 4412/2016. Ειδικότερα, ως προς τις απόψεις της αναθέτουσας αρχής, καθίσταται αναγκαία η εντός της ως άνω αποκλειστικής προθεσμίας διαβίβασή τους, για τον πρόσθετο λόγο ότι με αυτές δύναται να παρατεθεί αρχική ή συμπληρωματική αιτιολογία της προσβαλλόμενης πράξης, επί της οποίας θα πρέπει να παρέχεται ο αναγκαίος χρόνος, τόσο σε οποιοδήποτε μέρος για την αντίκρουσή της, όσο, κυρίως, και στο επιλαμβανόμενο της εξέτασης της προσφυγής Κλιμάκιο της ΕΑΔΗΣΥ, προς συνεκτίμησή τους, για την έγκαιρη και ορθή διάγνωση της διαφοράς. Άλλωστε, ο χαρακτηρισμός των προθεσμιών αυτών ως αποκλειστικών για τις ανάγκες της εντός των, επίσης, αποκλειστικών ως άνω προθεσμιών, συζήτησης και έκδοσης απόφασης από την ΕΑΔΗΣΥ, υπαγορεύτηκε για τον ίδιο λόγο, για τον οποίο, ομοίως, χαρακτηρίζονται ως αποκλειστικές και οι προθεσμίες του άρθρου 372 του ίδιου ν. 4412/2016, για τις ενέργειες των διαδίκων, ώστε να καταστεί δυνατή η έγκαιρη εκδίκαση της υπόθεσης από το δικαστήριο. Κατ' ακολουθίαν όλων των ανωτέρω, η διαβίβαση των απόψεων της αναθέτουσας αρχής εκτός της πιο πάνω

αποκλειστικής προθεσμίας των δεκαπέντε ημερών από την κατάθεση της προδικαστικής προσφυγής, δεν εξυπηρετεί τις προαναφερόμενες ανάγκες και έχει ως αποτέλεσμα να μη λαμβάνονται υπόψη από το Κλιμάκιο της ΕΑΔΗΣΥ, που εξετάζει την προδικαστική προσφυγή. Εν προκειμένω, ενόψει του χρόνου καταθέσεως της υπό κρίση προδικαστικής προσφυγής, όπως στη σκέψη 4 της παρούσας αναφέρεται, εκπροθέσμως, στις 20.10.2023, η Αναθέτουσα Αρχή κοινοποίησε, μέσω της λειτουργικότητας «Επικοινωνία» του ΕΣΗΔΗΣ, τις απόψεις της προς την ΕΑΔΗΣΥ και προς τους ενδιαφερόμενους οικονομικούς φορείς, οι οποίοι για το λόγο αυτό, δεν δύνανται να ληφθούν υπόψη.

6. Επειδή, στον διαγωνισμό συμμετείχαν 4 οικονομικοί φορείς. Δυνάμει του από 01.09.2023 Πρακτικού της, η Επιτροπή Αξιολόγησης του διαγωνισμού εισηγήθηκε την απόρριψη των τεχνικών προσφορών της εταιρίας «Ι... ΑΕ» και της εταιρίας «Δ. Κ. Κ....ΚΑΙ ΣΙΑ ΕΕ». Ακολουθώντας, με το από 04.09.2023 Πρακτικό, το ίδιο ως άνω όργανο εισηγήθηκε την απόρριψη της προσφοράς του προσφεύγοντος με την εξής αιτιολογία: *«Η Εταιρεία Χ. Α. – ... καταθέτει οικονομική προσφορά στην τιμή των 323.940,00€ πλέον φπα 24% 401.685,60€ με φπα. Κατά τον έλεγχο της οικονομικής προσφοράς της εταιρείας διαπιστώθηκε ότι υπολογίζει αριθμό εργαζομένων 16,818 άτομα. Σύμφωνα με τις προδιαγραφές της διακήρυξης: Α. Ο ανάδοχος υποχρεούται να παρέχει συνολικά εξακόσιες εβδομήντα τρεις (673) ώρες καθαρισμού την εβδομάδα. Β. Η απασχόληση του προσωπικού θα γίνεται σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, θα είναι σαράντα (40) ώρες εβδομαδιαίως ανά άτομο, σε δε περίπτωση μερικής απασχόλησης η δύναμη προσωπικού θα αυξάνεται αναλόγως. Οι παρεχόμενες συνολικά ώρες εβδομαδιαίως θα είναι εξακόσιες εβδομήντα τρεις (673). Σύμφωνα με τις ανωτέρω προδιαγραφές της διακήρυξης 673 ώρες την εβδομάδα δια τις 40 ώρες καθαρισμού (πλήρη απασχόληση) θα πρέπει να υπολογισθούν τουλάχιστον 16,825 άτομα ($673/40=16,825$). Συνεπώς η εταιρεία υπολείπεται του αριθμού που καλύπτει τις απαιτούμενες ώρες. Μετά τα ανωτέρω η επιτροπή αποφάσισε να απορρίψει την προσφορά της εταιρείας Χ. Α. – ..., καθώς η οικονομική της προσφορά υπολείπεται προσωπικού και ωρών καθαρισμού.»*. Επίσης,

εισηγήθηκε την ανάδειξη ως προσωρινού αναδόχου της σύμβασης της εταιρίας «Ρ. Ν..... ΕΠΕ». Αμφότερα τα ως άνω πρακτικά εγκρίθηκαν με το Απόσπασμα Πρακτικών της .../6-9-2023 Έκτακτης Συνεδρίασης του Διοικητικού Συμβουλίου της Αναθέτουσας Αρχής. Ακολουθώντας, με το από 15.09.2023 Πρακτικό της, η Επιτροπή Αξιολόγησης του διαγωνισμού εισηγήθηκε την αποδοχή των δικαιολογητικών κατακύρωσης της εταιρίας «Ρ. Ν... ΕΠΕ», το οποίο εγκρίθηκε με το Απόσπασμα Πρακτικών της 23ης/20-9-2023 Τακτικής Συνεδρίασης του Διοικητικού Συμβουλίου της Αναθέτουσας Αρχής.

7. Επειδή, ο ν. 4412/2026 ορίζει, στο άρθρο 18 (με τον τίτλο «Αρχές εφαρμοζόμενες στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων (άρθρο 18 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ)») ότι: «1. ... 2. Κατά την εκτέλεση των δημόσιων συμβάσεων, οι οικονομικοί φορείς τηρούν τις υποχρεώσεις τους που απορρέουν από τις διατάξεις της περιβαλλοντικής, κοινωνικοασφαλιστικής και εργατικής νομοθεσίας, που έχουν θεσπισθεί με το δίκαιο της Ένωσης, το εθνικό δίκαιο, συλλογικές συμβάσεις ή διεθνείς διατάξεις περιβαλλοντικού, κοινωνικού και εργατικού δικαίου, οι οποίες απαριθμούνται στο Παράρτημα Χ του Προσαρτήματος Α'. Η τήρηση των εν λόγω υποχρεώσεων ελέγχεται και βεβαιώνεται από τα όργανα που επιβλέπουν την εκτέλεση των δημοσίων συμβάσεων και τις αρμόδιες δημόσιες αρχές και υπηρεσίες που ενεργούν εντός των ορίων της ευθύνης και της αρμοδιότητάς τους. ...».

8. Επειδή στη διακήρυξη του διαγωνισμού προβλέπονται τα εξής: «2.4.6 *Λόγοι απόρριψης προσφορών Η αναθέτουσα αρχή με βάση τα αποτελέσματα του ελέγχου και της αξιολόγησης των προσφορών, απορρίπτει, σε κάθε περίπτωση, προσφορά: α) η οποία αποκλίνει από απαράβατους όρους περί σύνταξης και υποβολής της προσφοράς, ή δεν υποβάλλεται εμπρόθεσμα με τον τρόπο και με το περιεχόμενο που ορίζεται στην παρούσα και συγκεκριμένα στις παραγράφους 2.4.1 (Γενικοί όροι υποβολής προσφορών), 2.4.2. (Χρόνος και τρόπος υποβολής προσφορών), 2.4.3. (Περιεχόμενο φακέλων δικαιολογητικών συμμετοχής, τεχνικής προσφοράς), 2.4.4. (Περιεχόμενο φακέλου οικονομικής προσφοράς, τρόπος σύνταξης και υποβολής οικονομικών προσφορών), 2.4.5. (Χρόνος ισχύος προσφορών),*

3.1. (Αποσφράγιση και αξιολόγηση προσφορών), 3.2 (Πρόσκληση υποβολής δικαιολογητικών προσωρινού αναδόχου) της παρούσας [...] ζ) η οποία παρουσιάζει αποκλίσεις ως προς τους όρους και τις τεχνικές προδιαγραφές της σύμβασης, «Παραρτημα Ι Οι όροι των τεχνικών προδιαγραφών αποτελούν τα ελάχιστα αναγκαία χαρακτηριστικά της υπηρεσίας που απαιτούνται, προκειμένου αυτή να προσδιορισθεί αντικειμενικά με τρόπο που να ανταποκρίνεται στις ανάγκες του Νοσοκομείου, είναι δε απαράβατοι και η οποιαδήποτε μη συμμόρφωση προς αυτούς συνεπάγεται απόρριψη της προσφοράς, σύμφωνα με την κρίση της αρμόδιας Επιτροπής Αξιολόγησης. Ο ανάδοχος υποχρεούται να παρέχει συνολικά εξακόσιες εβδομήντα τρεις ώρες (673) καθαρισμού την εβδομάδα, αναλυτικά όπως παρακάτω: -στον φορέα Γενικό Νοσοκομείο ... υποχρεούται να παρέχει εξακόσιες πενήντα επτά (657) ώρες καθαρισμού την εβδομάδα, -στο Κέντρο Ψυχικής Υγείας ... υποχρεούται να παρέχει έξι (6) ώρες καθαρισμού την εβδομάδα και - στο ΚΕ.Φ.Ι.ΑΠ. ... (έδρα ...) υποχρεούται να παρέχει δέκα (10) ώρες καθαρισμού την εβδομάδα.».

9. Επειδή, κατά τα παγίως γενόμενα δεκτά από τη νομολογία, η Διακήρυξη του διαγωνισμού αποτελεί κανονιστική πράξη, η οποία διέπει το διαγωνισμό και δεσμεύει τόσο την αναθέτουσα αρχή, η οποία διενεργεί αυτόν (ΕΣ Πράξεις VI Τμήματος 78/2007,19/2005,31/2003), όσο και τους διαγωνιζόμενους. Η δε παράβαση των διατάξεων (όρων) αυτής, οδηγεί σε ακυρότητα των εγκριτικών πράξεων του αποτελέσματος του διαγωνισμού και των κατακυρωτικών αυτού πράξεων (Ολ. ΣΤΕ 2137/1993). Κατά συνέπεια, τυχόν παράβαση ουσιώδους όρου της διακήρυξης, είτε κατά τη διάρκεια του διαγωνισμού, είτε κατά τη συνομολόγηση της σύμβασης, καθιστά μη νόμιμη τη σχετική διαδικασία (ΕΣ Πράξη VI Τμήματος 78/2007).

10. Επειδή, η αρχή της ίσης μεταχείρισης προϋποθέτει, περαιτέρω, ότι όλοι οι όροι και τρόποι διεξαγωγής της διαδικασίας αναθέσεως πρέπει να διατυπώνονται με σαφήνεια, ακρίβεια και χωρίς αμφισημία στην προκήρυξη του διαγωνισμού ή στη συγγραφή υποχρεώσεων, κατά τρόπον ώστε, αφενός

να παρέχεται σε όλους τους ευλόγως ενημερωμένους και κανονικά επιμελείς υποψηφίους η δυνατότητα να κατανοούν το ακριβές περιεχόμενό τους και να τους ερμηνεύουν με τον ίδιο τρόπο και, αφετέρου, να καθίσταται δυνατός ο εκ μέρους της αναθέτουσας αρχής αποτελεσματικός και επί ίσοις όροις έλεγχος του αν οι προσφορές των υποψηφίων ανταποκρίνονται στα κριτήρια που διέπουν την εν λόγω σύμβαση (βλ., μεταξύ άλλων, για την αρχή της ίσης μεταχείρισης των οικονομικών φορέων στο πλαίσιο ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων τις αποφάσεις: της 29ης Απριλίου 2004, Επιτροπή κατά CAS Succhi di Frutta, C-496/99 P, EU:C:2004:236, σκέψη 110, και της 12ης Μαρτίου 2015, eVigilo, C-538/13, EU:C:2015:166, σκέψη 33, της 22ας Ιουνίου 1993, Επιτροπή κατά Δανίας, C-243/89, EU:C:1993:257, σκέψη 33, της 25ης Απριλίου 1996, Επιτροπή κατά Βελγίου, C-87/94, EU:C:1996:161, σκέψη 51, της 18ης Οκτωβρίου 2001, SIAC Construction, C-19/00, EU:C:2001:553, σκέψη 33, της 16ης Δεκεμβρίου 2008, Μηχανική, C-213/07, EU:C:2008:731, σκέψη 45, της 24ης Μαΐου 2016, MT Højgaard και ZCiblin, C-396/14, EU:C:2016:347, σκέψη 37, της 25ης Απριλίου 1996, Επιτροπή κατά Βελγίου, C-87/94, EU:C:1996:161, σκέψη 54, της 12ης Δεκεμβρίου 2002, UniversaleBau, C- 470/99, EU:C:2002:746, σκέψη 93, της 12ης Μαρτίου 2015, eVigilo, C-538/13, EU:C:2015:166, σκέψη 33, της 29ης Μαρτίου 2012, SAG ELV Slovensko κ.λπ., C-599/10, EU:C:2012:191, σκέψη 36, καθώς και της 10ης Οκτωβρίου 2013, Manova, C-336/12, EU:C:2013:647, σκέψη 31).

11. Επειδή, η αρχή της τυπικότητας, η οποία διέπει γενικά τη διενέργεια των διαγωνισμών (βλ. ΣΤΕ 2889/2011, 4343/2005 κ.ά. βλ. και Ε.Α. 228/2013, 111/2006, 597/2007 κ. ά.) εξυπηρετεί τις ανάγκες της διαφάνειας, της αποφυγής του κινδύνου αλλοίωσης των προσφορών και της ευχερούς εξέτασης και αξιολόγησής τους (Δ. Ράικος, Δίκαιο Δημοσίων Συμβάσεων, Β' Έκδοση, Εκδόσεις ΣΑΚΚΟΥΛΑ, 2017, σελ. 195 επ.). Σύμφωνα, δε, με την εν λόγω αρχή, δεν επιτρέπεται να τεθούν εκποδών διατάξεις της διακηρύξεως, οι οποίες θεσπίζουν υποχρέωση υποβολής με την προσφορά ορισμένων στοιχείων που απαιτούνται επί ποινή αποκλεισμού από τον διαγωνισμό.

12. Επειδή, με τον πρώτο λόγο της προσφυγής του, ο προσφεύγων ισχυρίζεται ότι εσφαλμένα απερρίφθη η προσφορά του αφού, το γεγονός ότι υπολογίζει το εργατικό κόστος με βάση μικρότερο αριθμό εργαζομένων από αυτόν που θεωρεί η Αναθέτουσα Αρχή ως ορθό, δεν συνεπάγεται, άνευ ετέρου, ότι το εργατικό κόστος υπολείπεται αυτού που θεωρεί η τελευταία ως νόμιμο. Ειδικότερα, μεταξύ άλλων, αναφέρει ότι «η δική μου μεθοδολογία υπολογισμού του αριθμού των εργαζομένων, είναι η πλέον ορθή και ακριβής, διότι βασίζεται στο συγκεκριμένο και συνολικό χρονικό διάστημα της σύμβασης, υπολογίζοντας τις ώρες απασχόλησης με βάση τις συγκεκριμένες ημέρες (καθημερινές-αργίες-Σαββατοκύριακα) που αντιστοιχούν σε αυτό. Αντίθετα, η μεθοδολογία της αναθέτουσας αρχής είναι πλημμελής και ανακριβής, διότι βασίζεται στον εξής απλοϊκό υπολογισμό: «Σύμφωνα με τις ανωτέρω προδιαγραφές της διακήρυξης 673 ώρες την εβδομάδα δια τις 40 ώρες καθαρισμού (πλήρη απασχόληση) θα πρέπει να υπολογισθούν τουλάχιστον 16,825 άτομα ($673/40=16,825$).[...] Εγώ δήλωσα στην προσφορά μου εργατικό κόστος 310.759,68 €, δηλ. υψηλότερο του νόμιμου αυτού εργατικού κόστους. Άρα, ακόμα κι αν υποτεθεί ότι πράγματι υπολογίζω εσφαλμένα τον αριθμό των εργαζομένων/τις ώρες απασχόλησης, το «σφάλμα» μου είναι επουσιώδες και δεν δύναται να οδηγήσει σε απόρριψη της προσφοράς μου, εφόσον το τελικό εργατικό κόστος που υπολογίζω υπερβαίνει το νόμιμο. [...] Επίσης, σε κάθε περίπτωση, αν ήθελε πράγματι η αναθέτουσα αρχή του διαγωνισμού να ακολουθήσουμε συγκεκριμένη μεθοδολογία κατά τη σύνταξη και κατάστρωση της οικονομικής μας προσφοράς και δη να λάβουμε υπόψη συγκεκριμένο αριθμό εργαζομένων, όφειλε να το δηλώσει ρητά και να το συμπεριλάβει στη Διακήρυξη του διαγωνισμού, έτσι ώστε όλοι οι συμμετέχοντες να λάβουν γνώση και να τους δοθεί η ευκαιρία να συμμορφωθούν προς την εν λόγω απαίτηση».

13. Επειδή, εν προκειμένω, οι ισχυρισμοί του προσφεύγοντος ερείδονται στην εσφαλμένη πραγματική προϋπόθεση ότι η Αναθέτουσα Αρχή δεν συμπεριέλαβε στους όρους της διακήρυξης συγκεκριμένο ρητό όρο σχετικά με τις ζητούμενες από τη διακήρυξη ώρες εβδομαδιαίως. Ωστόσο, στο παράρτημα Ι αυτής περιλαμβάνονται οι τεχνικές προδιαγραφές στις οποίες

ρητώς απαιτείται συγκεκριμένος αριθμός ωρών καθαρισμού, ειδικότερα, ο ανάδοχος υποχρεούται να παρέχει συνολικά εξακόσιες εβδομήντα τρεις ώρες (673) καθαρισμού την εβδομάδα. Επίσης, προβλέπεται ότι οι προσφέροντες θα έπρεπε να υπολογίσουν μικτές αποδοχές προσωπικού (καθαριστές–στρίες και επόπτες) με πλήρη απασχόληση. Ο προσφεύγων κατάστρωσε την οικονομική του προσφορά με τη μέθοδο της επιλογής του, όπως είναι καθ' όλα επιτρεπτό, πλην όμως, εκκινώντας από εσφαλμένη αφετηρία, ήτοι, χωρίς να λάβει υπόψη του τους σαφείς και ρητούς όρους της σύμβασης (τεθέντες επί ποινή αποκλεισμού) και τους οποίους αποδέχθηκε πλήρως και ανεπιφύλακτα με υπεύθυνη δήλωση, με αποτέλεσμα, όπως και ο ίδιος συνομολογεί, να καταλήγει να προσφέρει 16,818 άτομα, αντί των ελαχίστων 16,825, ήτοι σε εσφαλμένο και δη ανεπαρκή αριθμό των εργαζομένων/ ωρών απασχόλησης. Οι δε ισχυρισμοί του προσφεύγοντος ότι το εργατικό κόστος δεν υπολείπεται του νομίμου, δεν μεταβάλλουν τα ανωτέρω, αφού η Αναθέτουσα Αρχή διαπιστώνει συγκεκριμένη πλημμέλεια και δη την ανεπάρκεια του προσωπικού. Και, ναι μεν ο κάθε συμμετέχων είναι ελεύθερος να επιλέξει τον τρόπο και τη μέθοδο υπολογισμού της προσφοράς του, πλην όμως, θα πρέπει κατ' ελάχιστον να πληρούνται τα ζητούμενα από τη διακήρυξη. Ούτε, εξάλλου, μπορεί να γίνει δεκτός ο ισχυρισμός του προσφεύγοντος ότι η Αναθέτουσα Αρχή υπολόγισε λάθος τις ζητούμενες από τη διακήρυξη ώρες καθαρισμού, αφού ο εν λόγω όρος έχει γίνει ανεπιφύλακτα δεκτός από τον προσφεύγοντα, ο οποίος δεν δύναται ούτε αμέσως, ούτε εμμέσως να τον αμφισβητήσει στο παρόν στάδιο. Συνεπώς, αβασίμως προβάλλεται ο σχετικός λόγος, ο οποίος πρέπει για το λόγο αυτό να απορριφθεί.

14. Επειδή, με το δεύτερο λόγο της προσφυγής, ο προσφεύγων προβάλλει ότι η προσφορά της αναδόχου τυγχάνει απορριπτέα, αφού υπολόγισε εσφαλμένα τις ώρες απασχόλησης για Κυριακές και αργίες, και, ως εκ τούτου, και το εργατικό της κόστος κατά τη σύνταξη της οικονομικής της προσφοράς, με συνέπεια να υπολείπεται του νομίμου. Ειδικότερα, προβάλλει ότι η ημερομηνία διενέργειας του διαγωνισμού ήταν η 18η/08/2023, και, περαιτέρω, στη Διακήρυξη δεν οριζόταν συγκεκριμένη ημερομηνία έναρξης

της σύμβασης, επομένως, το εργατικό κόστος έπρεπε να υπολογιστεί για το χρονικό διάστημα από 19/08/2023 έως 18/08/2024. Ωστόσο, η εταιρία «Ρ. Ν.... ΕΠΕ» εσφαλμένα υπολογίζει εργατικό κόστος για 365 ημέρες, και όχι 366, και ειδικότερα για 52 Κυριακές, και όχι για 53 Κυριακές, που είναι ο αριθμός των Κυριακών για το κρίσιμο χρονικό διάστημα 19/08/2023 έως 18/08/2024, αφού το έτος 2024 είναι δίσεκτο. Κατά λογική αναγκαιότητα, υπολογίζει εργατικό κόστος για λιγότερες από τις απαιτούμενες ώρες, και έτσι υπολείπεται κατά 264,60€ από το νόμιμο εργατικό κόστος Κυριακών και αργιών.

15. Επειδή, ως προς τον ως άνω προβαλλόμενο λόγο λεκτέα τα εξής: Με την απόφαση 608/2022 του Διοικητικού Εφετείου Θεσσαλονίκης κρίθηκε ότι «Με τα δεδομένα αυτά, η προσφορά της εταιρείας ... που, ελλείψει σχετικής προβλέψεως της διακήρυξης, καθόρισε, προς τον σκοπό υπολογισμού της οικονομικής προσφοράς της, ως χρόνο έναρξης, ευλόγως κατά τα προδιαληφθέντα, την 11-8-2021, ημέρα διενέργειας του διαγωνισμού, νομίμως και σε συμφωνία με την ως άνω παράμετρο της προσφοράς της προσδιόρισε τον αριθμό των αργιών, εντός του ετήσιου αυτού διαστήματος, σε 7, εξαιρώντας τις αργίες της 15-8-2021 και 26-12-2021, που συμπίπτουν με ημέρα Κυριακή, και επί τη βάση αυτού υπολόγισε τις αναλογούσες αποδοχές.». Περαιτέρω, με την υπ' αριθμόν 619/2022 Απόφαση του Διοικητικού Εφετείου Θεσσαλονίκης, κρίθηκε ότι «11. Επειδή, στη Διακήρυξη (Δ.04/2021) του ένδικου διαγωνισμού γίνεται μνεία, μόνο του χρονικού διαστήματος παροχής υπηρεσιών της υπό ανάθεση σύμβασης (1 έτος), χωρίς να αναφέρονται οι συγκεκριμένες ημερομηνίες έναρξης και λήξης αυτής. Τούτο, όμως δεν συνιστά δικαιολογητικό λόγο, προκειμένου οι διαγωνιζόμενοι οικονομικοί φορείς να τοποθετήσουν την εκτέλεση της σύμβασης κατά το δοκούν, σε διαφορετική χρονική περίοδο, ανεξαρτήτως του ότι οι τελευταίοι έχουν την ευχέρεια να διαμορφώσουν ελεύθερα την οικονομική τους προσφορά στα πλαίσια της επιχειρηματικής τους δράσης, δεσμευόμενοι μόνο από τις απαιτήσεις της διακήρυξης ή της εργατικής και ασφαλιστικής νομοθεσίας. Επομένως, ακόμη και αν δεν προβλέπεται ρητώς στη διακήρυξη η έναρξη και λήξη της υπό ανάθεση σύμβασης, πρέπει να ληφθούν υπόψη από

τους διαγωνιζομένους για τη διαμόρφωση της οικονομικής τους προσφοράς σχετικές προβλέψεις ή άλλα χρονοδιαγράμματα που περιλαμβάνει η διακήρυξη, όπως τα χρονικά σημεία υποβολής των προσφορών και διεξαγωγής του διαγωνισμού. Στην προκειμένη περίπτωση, ο χρόνος διενέργειας (17-12-2021) του ένδικου διαγωνισμού συνιστά ασφαλές χρονικό σημείο για τη διαμόρφωση της οικονομικής προσφοράς των διαγωνιζομένων, λαμβανομένου υπόψη ότι αυτός είναι και ο κρίσιμος από την άποψη του ισχύοντος νομικού καθεστώτος χρόνος (πρβλ. Σ.τ.Ε. Επ. Αν. 73/2021, 89/2020).». Από τις ως άνω αποφάσεις, προκύπτει ότι η ημέρα εκκίνησης της σύμβασης είναι η ημέρα διενέργειας του διαγωνισμού και όχι η επόμενη. Εν προκειμένω, ημέρα εκκίνησης της σύμβασης θα ήταν η 18η.8.2023 και λήξης η 17η.8.2024, ημέρα Σάββατο, και όχι Κυριακή, ήτοι όχι η 18η.8.2024. Συνεπώς, οι Κυριακές αυτού του διαστήματος είναι 52 και όχι 53 όπως αβασίμως ισχυρίζεται ο προσφεύγων. Σε κάθε, δε, περίπτωση, επειδή δεν ορίζεται συγκεκριμένο χρονικό διάστημα από τη διακήρυξη, δεν θα μπορούσε η Αναθέτουσα Αρχή να αποκλείσει την προσφορά της αναδόχου για τη διαφορά μίας ημέρας, αφού κάτι τέτοιο θα ισοδυναμούσε με εκ των υστέρων προσθήκη υποχρέωσης/ όρου, ο οποίος δεν είχε εξ αρχής τεθεί υπόψη των διαγωνιζομένων, προκειμένου οι συμμετέχοντες να τον λάβουν υπόψη τους κατά την κατάσταση της προσφοράς τους.

16. Επειδή, κατόπιν των ανωτέρω, η προδικαστική προσφυγή πρέπει να απορριφθεί και να καταπέσει το παράβολο.

Για τους λόγους αυτούς

Απορρίπτει την προδικαστική προσφυγή.

Διατάσσει την κατάπτωση του παραβόλου που κατέβαλε ο προσφεύγων.

Κρίθηκε και αποφασίσθηκε στις 10-11-2023 και εκδόθηκε στις 30-11-2023 στον Άγιο Ιωάννη Ρέντη.

Αριθμός απόφασης : 1774/2023

**Ο Πρόεδρος
Ιωάννης Λαμπρόπουλος**

**Η γραμματέας
Φωτεινή Μαραντίδου**